

BOMEN EN STRUIKEN

Eiken, de dragers van ons landschap

De grote bomen op de baan zijn eiken. Het is een waardige boom, die aan de ene kant serene rust uitstraalt, maar ook angst inboezemt als je als golfer er een op je weg vindt. En dat kan het geval zijn op het talud van hole 14 en hole 18.

De eik hoort thuis in ons landschap. Hij is ook een waardevolle gastheer voor een onnoemlijk aantal insectensoorten. De eikenbladrollers, wintervlinders en bastaardsatijnvlinders smullen van het blad. De vervelende eikenprocessierups is de nieuwe plaag. Ook veel galwespen weten de eik te vinden en te stimuleren tot de aanmaak van prachtige gallen. Veel schijnt hij onder de plagen niet te lijden. Als rupsen zijn jonge blaadjes opgegeten hebben, maakt hij gewoon een tweede groeiperiode door met zijn zogenaamde Sint-Janslot.

Jeneverbes, spoken in de mist

Bij de zandverstuiving bij de tee van hole 10 staan jeneverbessen. Over 20 jaar zullen ze zijn uitgegroeid tot grillige bomen. En ze zullen er dan op mistige dagen uit zien als een spookflight, voor eeuwig zoekend naar hun bal.

Jeneverbessen zijn langzaam groeiende bomen op de zandgronden van Drente en de Veluwe voorkomen. De planten zijn tweehuizig, dus er zijn mannetjes en vrouwtjes. De kenners onder ons herkennen de vrouwelijke boompjes direct aan hun bessen.

In Nederland gaat het in de natuur niet al te goed met de soort. Er zijn vrijwel alleen heel oude bomen te vinden. De oorzaak weet men niet precies. Een tijd heeft men gedacht dat het zaad pas goed kon kiemen als het een schapemaag had gepasseerd. Want er zijn steeds minder schaapskuddes, dan dus ook minder jonge boompjes. Nu denken de deskundigen echter dat de teruggang samenhangt met het kleiner en ouder worden van de groep jeneverdrinkers. Voor het bewijs van deze theorie zullen nog wel de nodige studies, en zeker veel praktijkproeven nodig zijn.

“Bremmen”

Op de baan staan drie “bremmen”. De gewone brem kennen we allemaal wel, de stekelige gaspeldoorn herkennen we van de vakantie in Frankrijk en voor de kleine stekelbrem moeten we even door de knieën.

De brem (*Cytisus scoparius*) is een struik (2 m) die als hij ouder wordt er wat verwilderd uitziet. Typerend zijn de lange, dunne, buigzame, groenblijvende twijgen met daaraan drie bijeenstaande blaadjes. Brem komt zeer algemeen voor op zandgronden, heidevelden, spoordijken én dus golfbanen. Konijnen vinden de bremmen

lekker, vandaar dat deze nogal eens geringd de winter uit komen. In mei en juni kunnen ze uitbundig geel bloeien. De vruchten zijn platte peulen die als ze rijp zijn met kracht open springen. Aan elk zaadje bevindt zich een klein sappig aanhangsel, dat mieren lekker vinden waardoor zij het zaad verslepen.

De gaspeldoorn (*Ulex europaeus*) is een stekelige struik die vrolijk geel bloeit, zelfs al vroeg in het jaar. Hij vindt het vervelend als hij brem wordt genoemd, want dat is een look-a-like, maar dan zonder stekels. De gaspeldoorn is een vlinderbloemige en heeft dus peulen. In de zomer kun je ze bij warm weer horen open knappen. Helaas is de plant vorstgevoelig en krijgen ze in een strenge winter vaak een knauw. Ze houden van arme zandgronden, en een zonnige plek, zoals op de zuidhelling van het talud van de A12.

De stekelbrem (*Genista anglica*) staat op enkele plekken op hole 14 en 16. Het is een klein onopvallend struikje, maar is met zijn frisse gele bloempjes het aanzien waard. De stekelbrem bloeit van april tot juni en heeft kleine kromme peultjes. Met je bal kun je er beter niet in liggen wat het heeft venijnige stekels. Ook deze brem staat graag op de heide of andere arme zandgronden. In ons land is hij sterk afgenomen, dus we moeten er zuinig op zijn.

Gelderse roos

De Gelderse roos (*Viburnum opulus*) bloeit in mei en juni met mooie witte bloemtrossen. De bloemen in het midden zijn vruchtbaar. Maar de randbloemen zijn steriel en hebben de functie om insecten te lokken. Na de bloei komen er trosjes met hangende rode bessen, die tot diep

in de winter aan de struik blijven zitten, tot de goudvinken ze uiteindelijk opeten. De struik wordt ongeveer 3 m hoog.

Grove den

De dennen op de baan zijn grove dennen (*Pinus sylvestris*). Ze kunnen 25-35 m hoog worden. Een derde van het Nederlandse bos bestaat uit grove den. De meeste worden lange slungels en na 100 jaar gekapt, maar de bomen kunnen veel ouder worden. In 2006 is een den van bijna 400 jaar achter het Hotel Wolfheze omgevallen. Jonge dennenappels zijn groen en kleuren later donkergrijsbruin. Het zaad heeft een vleugeltje. Het is een echte pionier die goed groeit op droge zandgronden. Een vliegender is een grove den die breed uitgegroeid is, uit zaad dat is komen “aanvliegen”. En als een zaailing alleen op kan groeien vangt hij rondom licht en wordt een boom met laaghangende takken en brede kroon. Een kerstboom is geen den, maar een spar. Ezelsbruggetje: bij dennen staan de naalden twee aan twee, oftewel duo. Bij de spar staan de naalden alleen: solo. En de larix heeft ze in een bosje: legio.

Hazelaar

De hazelaar (*Corylus avellana*) is wat het blad betreft een saaie struik, maar de ijle katjes in winter en de eetbare hazelnoten in het najaar vergoeden veel. Aan de hazelaar zitten de mannelijke en vrouwelijke bloemen apart. De vrouwelijke zijn klein en in de winter zijn de rode stijlen met de stempels te zien. De noten zijn populair bij de gaai en eekhoorn, maar ook bij de hazelnootboorder. Die kever maakt mooie ronde gaatjes, maar dan wel als de noot nog zacht is.